

КРЕАТИВНОСТ И КОМУНИЦИРАЊЕ

- ТЕХНИКЕ КРЕАТИВНОГ МИШЉЕЊА -

КРЕАТИВНОСТ

ДЕФИНИЦИЈА КРЕАТИВНОСТИ

- Појам креативности означава мисаоне процесе путем којих се долази до одређених решења, идеја, уметничких облика, теорија или производа који су иновативни.
- То је ментални процес генерисања нових идеја или концепата, или нових асоцијација између постојећих идеја и концепата.
- Идеје које добијамо представљају само комбинацију старих елемената. Не постоје нови елементи, већ само нове комбинације, а до њих долазимо само ако смо креативни.

ЉУДСКИ МОЗАК КАО ФАБРИКА КРЕАТИВНОСТИ

- Свим великим историјским идејама и открићима заједничко је да су проистекле из људског мозга.
- Људски мозак има способност примања нових информација и комбиновања тих информација на нове начине и стварања нових идеја.

КРЕАТИВНОСТ У СВАКОДНЕВНОМ ЖИВОТУ

УМЕТНОСТ

ПИСАЊЕ

ИНТЕЛИГЕНЦИЈА И КРЕАТИВНОСТ

- Висок ниво интелигенције је готово неопходан, али не и довољан услов за креативност.
- Интелигентни људи не морају бити и креативни.
- Повезаност између различитих компонената знања је важна карактеристика креативности.

ТЕХНИКЕ КРЕАТИВНОГ МИШЉЕЊА

ФУНКЦИОНИСАЊЕ ТЕХНИКА КРЕАТИВНОГ МИШЉЕЊА

- Постоји преко 90 техника креативног мишљења.
- Многе од ових техника користе везе и асоцијације између проблема и тренутних околности, користећи појединачне стимулансе.
- Када особа покушава да реши проблем, она спонтано генерише речи, надајући се да ће решење проблема изронити из било које асоцијације између речи и проблема.

НАЈЧЕШЋЕ КОРИШЋЕНЕ ТЕХНИКЕ КРЕАТИВНОГ МИШЉЕЊА

- Олуја мозгова (Brainstorming)
- Техника записивања мисли (Brainwriting)
- Техника номиналне групе
- Техника групног пролаза
- Делфи техника
- Метод чек листе (Checklist Method)
- Фокус група

ОЛУЈА МОЗГОВА (BRAINSTORMING)

БРЕИНСТОРМИНГ ТЕХНИКА

- Ову технику је измислио и први пут употребио амерички психолог Озборн.
- У модерно време бреинсторминг техника се често примењује и спада у једну од најпопуларнијих техника групног мишљења.
- Она спада у једноставније технике. Може се изводити без посебног претходног искуства или припреме. Само је неопходан вешт вођа.

ГРУПА УЧЕСНИКА

- Особине групе су следеће:
  - група мора бити хетерогена,
  - без присуства доминантних појединаца,
  - са потпуном слободом мишљења и
  - величина групе је од 6 до 12 учесника (група не треба да буде превелика).

ОСНОВНА ПРАВИЛА

- Четири основна правила бреинсторминг технике су следећа:
  1. **фокус на квантитету** (већи број идеја пружа веће могућности за настајање радикалних решења),
  2. **некритичност** (све идеје се уважавају, а критика се оставља за касније јер се тако ствара атмосфера подршке у којој се слободније износе иновативне идеје),
  3. **иновација** (иновативне идеје су добродошле јер отварају нове начине размишљања) и
  4. **комбиновање и унапређивање идеја** (постојеће идеје се унапређују и путем асоцијација се подстиче стварање нових идеја).

КРАТКА БРЕИНСТОРМИНГ СЕСИЈА

- Овај приступ је применљив и веома користан када је потребно решити неки проблем у кратком временском року. Састоји се из три фазе:
  - **постављање проблема** (спецификација проблема који је познат свим учесницима),
  - **генерисање идеја** (производња максималног броја идеја у трајању од 5 до 15 минута) и
  - **селекција најприкладнијих идеја** (бирају се најбоље идеје, или једна идеја, применом принципа групног консензуса).

ДОДАТНЕ КОРИСТИ БРЕИНСТОРМИНГ ТЕХНИКЕ

- Осим генерисања идеја, што је и основни задатак ове технике, она има и додатне користи, а то су:
  - подстиче се иницијатива која се задржава и после сесије јер су учесници охрабрени да износе нове идеје,
  - развија се креативно размишљање јер се учесници уче да креативније приступају решавању проблема и користе асоцијације у креирању сопствених идеја, и
  - обезбеђује се виши морал групе и учесника понаособ јер се користи и групни и индивидуални приступ.

ТЕХНИКА ЗАПИСИВАЊА МИСЛИ (BRAINWRITING)

ПРЕДНОСТИ ТЕХНИКЕ

- Погодна је за решавање проблема који нису превише уски или затворени.
- Ова техника је посебно корисна када је реч о групи људи који су повучени и ћутљиви и вероватно не би у усменом излагању изнели своје идеје.
- Могуће је проналажење већег броја решења у односу на бреинсторминг технику.
- Даје једнако добре резултате и код малих и код великих група.

ОСНОВНЕ ФАЗЕ

- Основне фазе ове технике су следеће:
  - **дефинисање проблема** (особа записује проблем на врху стране папира; проблем може бити исти за све или различит за сваку особу),
  - **записивање идеја на папир** (без додатног усменог објашњења),
  - **кружење листова папира са идејама** (свака особа може додати једну или више идеја),
  - **редефинисање проблема** и
  - **вредновање и процена идеја.**

ГЛАВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ТЕХНИКЕ

- Ова техника:
  - даје највећи могући број идеја у кратком временском периоду,
  - идеје се постепено сужавају и спецификују,
  - погодна је за повучене људе који не воле јавно експонирање,
  - обично се примењује у мањим групама, од 4 до 7 особа, мада то није правило,
  - примењује се у хетерогеним групама како би се постигла већа креативност, и
  - писана комуникација се допуњава усменом.

ТЕХНИКА НОМИНАЛНЕ ГРУПЕ

КАРАКТЕРИСТИКЕ ТЕХНИКЕ

- Ова техника је комбинација претходне две.
- Учесници дају идеје слободно, док се део поступка одвија у писаној форми.
- Величина групе је од 5 до 8 особа.
- Примена траје око 90 минута.
- Ова техника даје најбоље резултате у решавању конфликтних проблема.

ОСНОВНЕ ФАЗЕ

- Ова техника има пет фаза:
  - **опис поступка и презентација проблема** (модератор тражи од учесника да запишу што више идеја за решавање проблема),
  - **индивидуално записивање идеја** (сваку учесник записује своје идеје, самостално и у тишини),
  - **јавно изношење идеја и њихово записивање на главној табли** (Сваки учесник износи једну идеју, а модератор их записује на главној табли),
  - **дискусија записаних идеја** (дискутују се идеје у циљу њиховог појашњавања) и
  - **гласање, пребројавање гласова и извештај о резултатима** (учесници пишу идеје на посебној картици и рангирају их; на овај начин се гласа тако што вођа групе прикупља картице, анализира их и јавно износи резултате).

ТЕХНИКА ГРУПНОГ ПРОЛАЗА

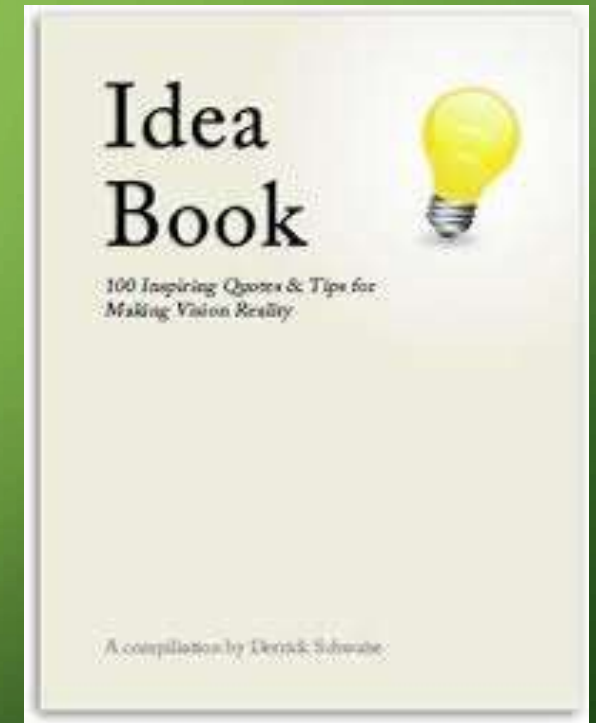
ОСНОВНЕ ФАЗЕ ТЕХНИКЕ

- Сваки учесник у групи записује по једну идеју на свој лист папира, а затим га прослеђује следећем учеснику у смеру кретања казаљки на сату.
- Следећи учесник додаје своју идеју и прослеђује лист папира даље све до тренутка док сваки учесник не добије свој лист папира назад.

КЊИГА ИДЕЈА

- Ово је популарна алтернатива ове технике.

ОСНОВНЕ ФАЗЕ

- Књига идеја кружи међу члановима који се налазе на дистрибутивној листи.
- На првој страни нотеса налази се дефинисан проблем.
- Први учесник који добије нотес уноси своје идеје у њега, а затим га прослеђује следећој особи са дистрибутивне листе.
- Процес траје све док све особе са дистрибутивне листе не унесу своје идеје у нотес, тј. књигу идеја.
- Следи фаза јавног разматрања у оквиру које се дискутују идеје унете у нотес.
- Предности ове технике се огледају у томе што не траје дуго, а ипак свака особа има неколико минута да дубље размисли о проблему.

ДЕЛФИ ТЕХНИКА

ПРИМЕНА

- Ова техника се углавном употребљава за прогнозе везане за будући развој технологије.
- Основа ове технике је статистичка обрада прикупљених мишљења експерата из одређене области.
- Највише се користи у компанијама у сфери високих технологија.
- Групу чине експерти.
- Примењује се када треба испитати више особа и у ситуацијама када треба избећи доминантан утицај једне особе.

ОСНОВНЕ ФАЗЕ

- Кораци у Делфи техници су следећи:
  - **предочавање проблема** (експертима се шаље опис проблема, као и упитник на који треба да одговоре),
  - **попуњавање упитника** (од стране експерата),
  - **прикупљање и дистрибуција резултата** (попуњени упитници се статистички обрађују, а резултати са новим упитником се поново шаљу експертима),
  - **попуњавање новог упитника** (кругови се понављају док се не добију приближни одговори), и
  - **консензус** (општа сагласност око одговора).

МЕТОДА ЧЕК ЛИСТЕ (CHECKLIST METHOD)

CHECKLIST METHOD

1. Is regular on the job?	☐ Yes	☐ No
2. Does maintain discipline well?	☐ Yes	☐ No
3. Shows consistent behaviour to all colleagues?	☐ Yes	☐ No
4. Is interested in their job?	☐ Yes	☐ No
5. Keeps making mistakes?	☐ Yes	☐ No
6. Shows favouritism towards particular colleagues?	☐ Yes	☐ No

КАРАКТЕРИСТИКЕ МЕТОДЕ

- Идеје се развијају уз помоћ листе одговарајућих питања или тврдњи.
- У овој методи користе се листе, а ставке на листама проверавају се једна за другом.
- На питања или тврдње се одговара са ДА или НЕ.
- На основу утврђених чињеница се предузимају одређене мере.
- Пример: евалуација рада наставника, лекара, хотелског особља и сл.

ΦΟΚΥΣ ΓΡΥΠΑ

КАРАКЕРИСТИКЕ

- Фокус групу најчешће чини од 8 до 14 учесника који су директно заинтересовани за решавање одређеног проблема.
- Модератор (вођа групе) постепено уводи учеснике у дискусију и усмерава дискусију постављајући им питања у вези са одређеним проблемом.

ПРИМЕНА

- Осим за стварање нових идеја, ова техника се користи за проверу и селекцију већ насталих идеја и концепата.
- Ова техника широку примену налази у истраживању јавног мњења. Ако су у питању иностране компаније, фокус група подразумева и учешће преводиоца који се налази у другој просторији која је одвојена од групе испитаника непрозирним стаклом, опремљен је потребном опремом, прати и преводи дискусију учесника.

ФОКУС ГРУПА ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ ЈАВНОГ МЊЕЊА

НЕПРИЈАТЕЉИ КРЕАТИВНОСТИ НА ПОСЛУ

- Постоје одређени фактори који негативно утичу на креативност у пословном окружењу. Неки од њих су и следећи:
  - страх од промашаја,
  - критике унапред,
  - организациона клима која не подстиче креативност,
  - атмосфера у којој се тешко сконцентрисати,
  - хијерархијски филтер за идеје,
  - „позајмљивање“ идеја од стране менаџера,
  - претерано заједништво (ослабљује индивидуалност).

ПРИЈАТЕЉИ КРЕАТИВНОСТИ

- Креативност је индивидуална особина која представља променљиву категорију.
- Креативност се може надоградити:
  - вежбом,
  - похађањем различитих курсева,
  - сталним информисањем,
  - стицањем нових знања и њиховом имплементацијом.

The image features a dark green background with a subtle gradient. In the four corners, there are decorative elements consisting of light green lines that resemble circuit traces or neural network connections, ending in small circles. The text is centered and rendered in a clean, white, sans-serif font.

РАДИТЕ НА СЕБИ!

ПОБОЉШАЈТЕ СВОЈУ
КРЕАТИВНОСТ!

The image features a dark green background with a subtle gradient. In the four corners, there are decorative elements consisting of light green lines that resemble circuit traces or neural pathways, ending in small circles. These elements are positioned in the top-left, top-right, bottom-left, and bottom-right corners.

КРЕАТИВНИ ЛЉУДИ СУ И
БОЉИ КОМУНИКАТОРИ!

КОНТРОЛНА ПИТАЊА

1. Дефинисати креативност.
2. Одакле потиче ктративност и на шта се она обично односи у свакодневном животу?
3. Објаснити везу између интелигенције и креативности.
4. Како функционишу технике креативног мишљења?
5. Које су најчешће коришћене технике креативног мишљења?
6. Које су особине групе код бреинсторминг технике?
7. Која су основна правила бреинсторминг технике?

8. Које су фазе кратке бреинсторминг сесије?
9. Које су додатне користи бреинсторминг технике?
10. Које су предности технике записивања мисли?
11. Које су основне фазе ове технике?
12. Које су њене главне карактеристике?
13. Које су карактеристике технике номиналне групе?
14. Које су њене основне фазе?
15. Које су основне фазе технике групног пролаза?
16. Шта је књига идеја и које су њене основне фазе?
17. У чему се огледа примена Делфи технике?

